

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 21. SZÁM.
(„Falun” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 1—155—62.
Póstatáraképzéstartói csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádios gazdasági előadások” felírta 2. negyedére 1 F.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 F

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 44. szám.

November hó 1.

A Falu—Gazdaszövetség első őszi falunapja a zalamegyei Nemespécselyen

Két egymás mellett fekvő községben: Nagypécselyen és Nemespécselyen folyt le október 24-én, szombaton és 25-én, vasárnap a Falu-Gazdaszövetség első őszi falunapja a nemespécselyi körjegyzőség négy törékvö községének — Balatonszöllös, Nagypécsely, Nemespécsely és Vászoly — lelkes közreműködése és részvétele mellett. A négy község Zala-megye balatonfűredi járásához és Darányi Kálmán miniszterelnök választókerületéhez tartozik. Az ünnepség első napján a nemespécselyi elemi iskolában

oktató, ismeretterjesztő és szó-rakoztató mozgófényképek

pergették le. A filmbemutató, amelyet igen nagy érdeklődés előzött meg, teljes sikert aratott.

Az ünnepség második napján, vasárnap, zökkenő nélkül játszódott le a kitűnően összehangolt gazdag program minden egyes száma. Reggel nyolc órakor a gazdauvar-verseny bíráló-bizottsága szemléte meg a vetélkedésben részvevő gazdák udvarait, amelyek egytől-egyig tulajdonosuk rend- és tisztaságszeretettét igazolták.

Dél előtt 10 órakor a nagypécselyi községhez és gazdákör előtt Cséry Ernő dr. körjegyző az egybegyűlt gazdák levették és önkéntes tüzelők előtt ünnepélyesen fogadta a falunap vendégeit és pedig Darányi Kálmán miniszterelnök képviselőjét: Bukna Kálmán dr. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost; Kiss József szolgabíró; Teógyes István dr.-t, a Falu-Gazdaszövetség igazgatóját; Handlery Gyula dr. járásorvost; Tomka László járási gazdasági felügyelőt; Galamb Istvánt, a balatonarácsi szőlészeti és borászati felügyelőt; Sághy Károly akali intézőt; Szücs Ervint, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara titkárát; Tatay Ferencet, a Hangya titkárát; Ágoston Bélát, a Falu-Gazdaszövetség titkárát és Mayer Emilt, a „Vasárnap” szerkesztőjét.

Cséry Ernő dr. üdvözli szavaira Bukna Kálmán dr. válaszolt, majd a vendégek megtekintették

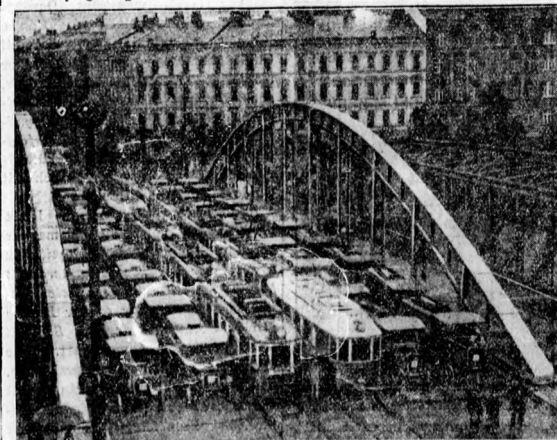
a gazdakörben rendezett kiállítást,

amelynek legértékesebb része a M. Kir. Társadalomegészségügyi Múzeum és Intézet egészségügyi nándoránypala volt. Az egészségügyelem és testápolás legfontosabb ismeretait szemléltető — színes képek, modellek, diapozítívok és mulaszok igen nagy érdeklődést keltettek. Az egy-

szerű, kevés költséggel és kevés fáradsággal bármely falu udvarban elkészíthető zuhanyberendezéseket igen sokan megnézték és azok elkészítését tervezték. Ugyancsak sokan olvastak a múzeum által adományozott képes egészségügyi ismereteket és könyveket.

A kiállítás megtekintése után a vendégek átélték a nemespécselyi elemi iskolába, ahol zsúfolt padsorok előtt került sor a szakértekezletre. A hallgatóság sorában helyet foglalt Rádóczy Kálmán ref. lelkész; Fejes Aladár ny. igazgató-tanító; Fejes József tanító; Petrikovszky Lajos ügyvéd, földbírtokos; Horváth Gyula balatonfűredi, Hom. Gyula nemespécselyi és Kelemen Kálmán nagypécselyi községi bírák; Cséry Mór ny. jegyző; Cséry Lajos balatonfűredi gyógyszerész; Molnár Mihály adóügyi jegyző; Cséry Zoltán joghallgató és a két község gazdái közül nagyon sokan.

Elojárásban Fejes Aladár ny. igazgató-tanító meleg szavakkal köszöntötte a kormány elnökeinek képviselőjét. Az üdvözlésre Bukna Kálmán dr. azt hangsúlyozta, hogy örömmel tesz jelentést Darányi Kálmán miniszterelnöknek arról a valóban őszinte bizalomról és ragaszkodásról, amely a miniszterelnök személye iránt itt mindenki részéről megnyilvánult. Végül a kormányelnök szeretetteljes üdvözlétet tolmácolta a választópolgárságnak.

Egy új hid terhelési próbája Bécsben. Két sor villamos, négy sor teherautó; összesen 643 tonna súlyban.

Ezután Teógyes István dr., a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető-igazgatója adta át Mayer János ny. miniszternek, a Szövetség elnökének meleg üdvözlétet a gazdaközöniség számára, majd ismertette

a falunapok célját, amely a mai felborult világban fokozott jelentőséget nyer.

A falvak lakóinak kell megőrizni a nagy emberi értékeket: a hitet és vallást, a családi élet szentségét és tisztaságát, a haza- és fajszereket; azokat az értékeket, amelyeket most sok helyen szét akarnak rombolni bomlott agyu emberek. A falusi nép fegyvere ebben a harcban az öntudat és a tudás legyen, két olyan tényező, amelyet leigazni nem lehet. A Falu-Gazdaszövetség ezekkel a fegyverekkel kívánja felruházni a földművelő népet; ezért rendzi a falunapokat és ezért keresi fel különösen a kisebb, a főbb közlekedési vonalaktól távolabb eső községeket.

Lelkes taps követte a megnyitó beszédét, utána pedig Sághy Károly akali intéző tartott értékes szakelőadást a helyes talajművelésről. A nagy érdeklődéssel kísért előadás után Galamb István szőlészeti és borászati felügyelő gyakorlati utmutatásokat látta el a szőlősgazdákat a szőlőtelepítésre és termesztésre vonatkozólag. Mindkét előadást hálás taps jutalmazta meg.

Ezután Ágoston Béla, a Falu-Gazdaszövetség titkára, felolvasta a bírálóbizottság bírálati eredményét. Aranyérmét nyert: Fejes Aladár; ezüstérmét vitéz Keresztész György, Hegyi Klára; elismerő oklevelet pedig Csabi Sándor, Kántor Imre, Kelemen Kálmán, Kosa Sándor, Lampárt Károly, Mellári Gyula, Pákozdi Sándor és Sebők Sándor nyertek.

Most Tomka László gazdasági felügyelő ismertette

a gazdauvar-verseny bírálati eredményét.

A bírálóbizottság tagja és a verseny rendezője ő és Petrikovszky Lajos földbírtokos volt. Tomka László általánosságban elismerést fejezte ki a verseny eredménye felett, csupán — mint mondtatta — egyetlen ostorcesapást kell adnia a gazdaközöniségnek és pedig a trágárgatelepek helytelen kezelése miatt. Ezen a téren még nagyon sok a kívánni való. Végül kiosztotta a díjakat. Aranyérmét kapott: Cséry Sándor, Sebők Sándor; ezüstérmét: Kántor Imre, Kántor Lajos, Kosa Sándor, Steinbacher Ernő; elismerő oklevelet: Csabi Sándor, Keresztész Dániel, Mellári Gyula, Móradi Károly és Sebők Gyula.

A szakértekezlet után ünnepi jelentésbevitelt tartott Rádóczy Kálmán ref. lelkész a nemespécselyi ref. templomban. Nagypécselyen pedig a római katolikus hívek

harangszentelési ünnepségen

vettek részt. A 180 kg-os harangot őv. Bási Imréné adományozta annak emlékére, hogy belépett a római katolikus anyaszentegyház katedrálisába. A harangot Horváth Lajos felsőbírói prépost szentelte fel, majd tábori misét és szentbeszédet mondott, amelyben a harang jelentőségét méltatta.

Ezután közömbé volt, amelyen Kiss József szolgabíró, Cséry Ernő körjegyző, Bukna Kálmán miniszteri osztálytanácsos, Rádóczy Kálmán ref. lelkész, Dusbába Jenő vászolyi plébános és Szücs Ervin, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara titkára mondtak pohárköszöntőket. Rádóczy Kálmán ref. lelkész javaslatára elhatározták, hogy Darányi Kálmán miniszterelnököt táviratilag üdvözlik.

Délután fél 4 órakor tartották meg a nemespécselyi elemi iskolában

a gyermektisztasági versenyt,

amelyen résztvett a körjegyzőség valamennyi községe. A verseny lebonyolításánál közreműködött Handlery Gyula dr. járásorvos és Fejes József tanító. Rádóczy Kálmán ref. lelkész magasszárnyalásu beszéde nyitotta meg a szép ünnepséget, majd kétszáz díjat osztottak ki és pedig ruhámat, kézimunkát, szőnyeget, egészségügyi cikkeket és cukrot.

Utána megismételték a filmbemutatót.

talát, este pedig jól sikerült bál fejezte be a kétnapos ünnepséget.

A nemespécselyi ünnepi napok sikerében osztoznak mindazok, akik lelkesedésüket és tetteikességüket állították a szép ügy szolgálatába. Mégis külön ki kell emelnünk *Meszerházy Ferenc* dr. főszolgabíró, *Kiss József* dr. szolgabíró, *Rádóczy Kálmán* ref. lelkész, *Fejes Aladár* ny. igazgató-tanító, *Fejes József* tanító és *vitéz Keresztély György* birtokos nevét, mint akik heteken át tartó odaadó munkával készítették elő a *falunap* maradandó sikerét.

(m. e.)

BELPOLITIKA

A képviselőház október 22-iki, csütörtöki ülésén ért véget a kormányprogram felett megindult vita. A kisebbségi képviselők sorából *Rassay Károly* megállapította, hogy *Darányi Kálmán miniszterelnök nagy politikai sikert aratott*, mert az egész Hazát maga mögé állította. *Friedrich István Isten áldását kérte a miniszterelnök munkájára*. *Bethlen István* gróf kijelentette, hogy minden törekvése az, hogy a miniszterelnök helyzetét meglőnyítse és segíten olyan helyzetet teremten, amelyre a mai sorsdöntő időkben szükség van. Az új kormány programját ösztintek és józannak tartja. *Vitéz Makray Lajos* szerint a miniszterelnök igen rokoszenes, meggyűgató és jobb reményeket nyújtó expozé mondott.

A felszólalások végével *Darányi Kálmán miniszterelnök megköszönte* azt a jóindulatot, amelyet a Ház minden oldalról tapasztalt és kérte, hogy a következő kormányzati lépéseit is kísérjék.

Miután a kormányprogram feletti vita befejeződött, a bizottsági tárgyalások előkészítő munkásságára való tekintettel, a Ház az elnök intévényára bizonytalan időre elnapolta ülését.

A főispáni állások

A Kormányzó a belügyminiszter előterjesztése után *Telesi Béla* gróf földbírtokost *Zala vármegye főispánjává* nevezte ki.

Kozma Miklós belügyminiszter *vitéz Imecs György* szegedi, *Fáy István* kecskeméti és *Ostffy Lajos* dr. szombathelyi főispánhoz levelet intézett, amelyben közölte, hogy főispáni tiszttségében megerősíti.

Egyhangu választást várnak Abádszőlőn

A *Nemzeti Egység Pártjának* hivatalos jelöltje: *vitéz Losonczy István* október 24-én és 25-én az abádszőlői választókerület több községét járta végig és *Tiszaberven, Abádszőlőn, Fegyverneken és Tiszalókon* mondott programbeszédet. *Losonczy István* a kerület minden községében jól ismerik, odaváló tiszabéri földbírtokos és nagy népszerűségnek és megbecsülésnek örvend. Eppen ezért mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták programbeszédét, amelyek során kijelentette, hogy *agrárirányzatú keresztény, nemzeti, népi és szociális politikát akar folytatni az Alföld és a Tiszántúl érdekében*. *Losonczy István* megválasztását a kerületben befejezett ténynek tekintik.

Szőlőoltványok

és szőlővesztek logocsiabb és legmegbizhatóbb beszerzési forrása az állami szőlőoltvány. A már évek óta közzismert, kifogástalan minőségű arumért a legmesszebbmenő garancia vállalatom. Igen értékes, új, nagy, képes főárjegyzékek, szaktanácsokkal és szakönyvvel együtt, általános kitételek.

TÓTH JÁNOS állami feltételek és ellenőrzés alatt álló szőlő- és szőlőoltvány gazdaság.

GYÖNGYÖS, postafiók 82.; szőlőtelep, lakás és iroda: Visontai-szőlőhegy.

Magyar gazdai fjak hazatérése Németországból

Németország egyik legrégebb egyetemi városának vasuti állomásán immár másfélévtizede tavasszal és ősszel egy-két napig, amikor a magyar gazdai fjak érkeznek vagy hazaindulnak, magyar szótól hangos a *hallei vasútállomás*. Ha a csoport tagjait csak úgy szemre megfigyeljük, nagy különbséget állapíthatunk meg tavaszi és őszi megjelenésük között. Tavasszal, amikor elszakadnak a szülői ház kötelékéből, szívükben lelkesedéssel kelnek utra és ez a lelkesedés mindaddig tart, amíg a *Halleba* való megérkezés után meg nem kezdődik a beosztási helyekre való utbaindulás. Meglátszik mindenkinél az arcán, hogy belülről valami bizonytalanság érzése szorongatja, és szemükben a bátorság tüze csillog. Ez csak átmeneti nehézség, ami mindenkéül minden évben megállapítható és addig tart, míg a magyar gazdai fjak elválnak a csoporttól. Nyomban ezután számtalan példa mutatja, hogy a magyar ember milyen hamar felalítja magát és mennyire tud alkalmazkodni a körülmezőkhez. A gazdai fjak gyorsan szerencsés barátokat, megszeretik magukat a családtagokkal és nemesokrára már az egész környék ismeri őket és ezen a réven alkalmuk nyílik nemcsak beosztási helyükön, de más családok gazdaságába is betekintés és ott hasznos tapasztalatokat szerezni.

A magyar gazdai fjak majdnem minden évben ugyanarra a német vidékre mennek. A területek kiválasztásánál annak idején arra gondolunk, hogy a magyar gazdai fjak olyan helyekre kerüljenek, amelyek a talaj és éghajlat tekintetében a legjobban közelítik meg a magyarországi viszonyokat. A legfőbb cél pedig az volt és ez marad a jövőben is, hogy a német kisgazdacsaládok életét ismerjék meg a magyar ifjak, hogy hazatérésük után életfelfogásukban, a hagyományok tiszteletében, a munkabeosztásban, gazdasági adalmi és szövetkezeti szervezkedésben az ott látott példák nyomán előljárjanak.

Összel, a hazatérés alkalmával azok az ifjak, akik a tavasszal mentek ki, olyanok voltak, mintha kiserelték volna őket, ami magatartásukon is meglátszott.

Alig volt olyan magyar gazdai fjak, akitől beosztási helyén, a falu ifjúsága a tiszteletre ebből a célból rendezett ünnepségen el ne bucsuzott volna. Meglátszott ez az utravalókon is. *Meglátszott ez az utravalókon is. Némelyik fiúnak a gondos német szülők és jóismerősök anyai utravalói csomagoltak, mintha a Magyarországra való utazás legalább egy hónapig tartana.*

Hullában az ottani tartományi agrár-szervezet központi vezetősége bucsuztatta az ifjakat. Berlinben pedig, ahol a város nevezetességeinek megtekintésén kívül az *Iserellen Katona* sírjára is koszorút helyeztek, a német földmivélsügyi miniszter, *Walter Darré* képviselője vett meleg búcsút az ifjaktól. Nagy közönség vette körül a magyar gazdai fjak déljeg csoportját és megragadtással elváltást a koszorúszalag feliratát: „A magyar gazda-cserétfjak, apáik hős bátorjainak!”

Az ifjak közül néhányan ott maradtak Németországban szállásállónak: ezek majd tavasszal jönnek vissza.

T. I.

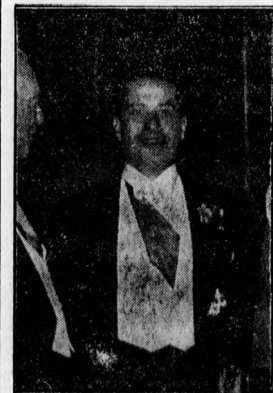
Az osztrák külügyi államtitkár látogatása Budapesten

Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár október 26-án délelőtt a mátyásföldi repülőterén *Budapestre* érkezett. Az osztrák államférfi fogadására megjelent a repülőterén *Kánya Kálmán* külügyminiszter, *Apor Gábor* báró, a külügyminiszter állandó helyettese, továbbá *Rudnay La-*

jos bécsi magyar követ, *Colonna* herceg budapesti olasz követ és *Neustaedter-Sturmer* Odo osztrák követ.

Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár a megérkezés után tisztelő látogatásokat tett, majd résztvett a budapesti osztrák fogadást a tiszteletre adott villásreggelin, amelyen magyar részről megjelent *Darányi Kálmán* miniszterelnök és *Kánya Kálmán* külügyminiszter. *Schmidt Guido* államtitkár délután 5 órakor megjelent a miniszterelnökségen, ahol *Darányi Kálmán* miniszterelnökkel és *Kánya Kálmán* külügyminiszterrel *kétórás megbeszélést folytatott*. Este *Kánya Kálmán* külügyminiszter vacsorát adott *Schmidt Guido* és kísérete tiszteletére.

Az osztrák vendég másnap ismét megbeszélést folytatott a magyar kormány tagjaival és előkészítették a november hó közepére tervezett *három bécsi külügyminiszteri találkozót*. Délután egy órakor *Horthy Miklós* Kormányzó fogadta *Schmidt Guido* külügyi államtitkár. Este díszelőadás volt az Operaházban, amely után *Darányi Kálmán* adott vacsorát az osztrák vendég tiszteletére. *Schmidt* államtitkár október 28-án, reggel tért vissza hazájába,

Ciano gróf olasz külügyminiszter. Mussolini veje, aki Berlinben szorosabban köze a német-olasz barátságot

VILÁGKRÓNIKA

Ciano gróf olasz külügyminiszter németországi látogatása során a két nemzet kormánya megállapította, hogy hajlandó együttműködni olyan biztonsági garanciák megteremtésében, amelyeket egy nyugat-európai biztonsági szerződés nyújthat. Ami a spanyol helyzetet illeti, az olasz és a német kormány megállapítja, hogy a *nemzeti hadsereg által elfoglalt terület lakosságának többsége Franco kormányát támogatja*. A német és az olasz kormány továbbra is fenntartja a benemavatkozás elvét. A két kormány továbbá újabb leszerelési elhatározásait, hogy *megvédje az európai civilizációt*. Végül Németország elismeri az *abesszin császárságot*. A német-olasz megegyezés igen nagy jelentőségű eseménye a világpolitikának és gátat vet a szláv boisevizmus terjeszkedésének.

A Londonban ülésező semlegeségi bizottság (célja az, hogy az európai államok ne avatkozzanak a spanyol polgárháborúba) október 23-iki ülésén az orosz szovjetkormány megbiztosítja bejelentette, hogy *hadianyagszállításokkal fogja támogatni a madridi kormányt*. Ez a bejelentés nyíltá teszi a szovjetnek azt a magatartását, mit titokban eddig is tanusított. *Portugália* megszakította a diplomáciai érintkezést a madridi spanyol kormánnyal. A spanyol nemzetiségű csapatok már csak tizenöte kilométernyire vannak Madridtól.

Károly román király október 28-án Prágába érkezett. A tanácskozáson után kiadott tájékoztatóban helyzet foglalt az a mondat is, hogy a *kisantant három állama jóakarattal kész együttműködni a római jegyzőkönyvet aláíró hatalmakkal és Németországgal a közép-európai kérdésekben*.

Felakasztottak két kémét

Október hó 28-án, szerdán *Balassagyarmaton* kivégeztek két kémét: *Biró János* határőrszakszervezőt és *Kovács János* polgári egyént. Mindkettőt a határőrszakszervező lakonyájában felállított bitófára akasztották fel. Társaik közül *Mészáros Jánost* tizenötöt, *Mészáros Pált* kétveti fogházra, *Tora Margitot* nyolchónapi börtönre és *Kuczor Erzsébetet* háromhavi fogházra ítélték.

Öngyilkos lett a földmivélsügyi minisztérium könyvtárának vezetője

Kelenyi Ákos, a földmivélsügyi minisztérium segédhivatali igazgatója és a könyvtár vezetője, október 28-án délelőtt bement a minisztérium könyvtárhelyiségébe azaz, hogy egy szakönyvet akar átnézni. Becsukta maga mögött az ajtót és másfél óra múlva, mikor egy tisztviselő benyitott a szobába, a *heverőn alott halálfelekkel holtan találta Kelenyi Ákost*. A segédhivatali igazgató forgópisztollyal föbeléte magát. *Kelenyi Ákos* régen betegeskedett, gyomorjaj kinezta és ez keserítette el annyira, hogy halálát nem akarta megvárni. Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy *betegsége miatt követi el az öngyilkosságát*. A tragikus véget ért fötészviselő holttestét a törvényes közorvostani intézetbe szállították.

Mutasd meg ismerőseidnek a VASÁRNAP-ot!

November elsejétől filos koldulni!

Kozma Miklós belügyminiszter október 24-én ismertette a sajtó előtt a koldusok részéről új rendelkezését.

Kozma Miklós bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy régebben csak azt tekintették koldusnak, aki testi vagy szellemi állapotánál fogva képtelen volt önmaga eltartására, azonban újabbán két újabb csoport keletkezett, akik tulajdonképpen nem nevezhetők koldusoknak. Az egyik rész munkaaltságot hiány fanyalodik a koldulásra, a másik fajta pedig a notórius koldusok kategóriájába, akik akkor sem vállalnak munkát, ha volna is munkaaltságot.

— Az utóbbiak között sok a bűnöző, úgy, hogy a három csoport szerint külön-külön kell megoldani a koldusok kérdését, mert a koldusok, de még inkább az alkoldusok a közönséget nemcsak a lakásban, hanem utcán-utfélen zaklatják, magatartásuk közrendszert és közbiztonsági, de idegenforgalmi szempontból is túrhelytelen. Meg kell tehát tisztítani az utcát a koldusoktól és meg kell védeni a közönséget.

— November 1-től kezdve a fővárosban, a városokban, az üdülőhelyeken könyöradamányokat gyűjteni mind az utcán, mind a lakásban tilos. Az eddig kiadott koldulási engedélyek érvényüket veszítik. A községekben is csak háromnapos időtartamra szóló írásbeli koldulási engedélyt adhatnak ki.

— Budapesten, az Egerben bevált rendszer szerint össze fogják állítani azoknak a jegyzékét, akik a köz ellátására szorulanak. A koldusokat támogatják, de akiknél a koldulás az ürügy, az a toloncházba kerül. Azok, akik munkanélküliség miatt fanyalodnak koldulásra, szintén e körbe sorolják részüléseiket.

A belügyminiszter ezután hangsúlyozta, hogy ezeknek az új intézkedéseknek bevezetése nem érinti az egyházaknak és az egyesületeknek a szegénygyújtás terén folytatott eddigi eredményes munkásságát. A hatóságoknak azonban tudniuk kell, hogy a karitatív munka gyümölcsét kik élvezik, mert egyes élelmes koldusok az igazi szegények rovására több helyről is támogatásban részesülnek. Megállapított nyert, hogy egyesek a koldulásból házat szereznek és bankbetéteik vannak. Járások valóságos részvételirányításai alapján állították össze, gyermekeket béreltek, akiket a legszörnyűbb testi fájdalom árán hányzartattak, hogy sirjanak és felkelték a közönség szálnalmát.

A belügyminiszter ezután kijelentette, hogy a hatóság a közönség adományait minden adminisztrációs költség nélkül mentesen kezeli és felhívja a társadalmat, hogy mindenki adakozék tehetségéhez képest, mert minden adománnyal támogatásra szoruló embertársainak könnyét törli le.

CSAK EGY KIRÁLY.

utca 32. Sarokház LÉTEZIK

A „Vasárnap” nagyrabecsült olvasóközönségének mély tisztelettel ajánljuk cikkeinket, alant jelzett olcsó árak mellett.

Tenisz flanel méterje 49 fillér, divatmintás bársony-flanel méterje 98 fillér, karton kéfkéstő, műselyem, zefír, sárga molinó méterje 59 fillér, ágyneműkanavász, mosott siflon, kítűnő pamutvászon, vagy angin méterje 69 fillér. A zsurozott függönyzetim méterje 39 fillér, két méter hosszú, kítűnő kész lepedő drb-ja P 3.28. Női vagy férfi zsebkendő drb-ja 19 fillér, pohárőrlő drb-ja 29 fillér, törülköző drb-ja 39 fillér, 140 cm széles öltönytözet méterje P 1.68, 140 cm széles sőtétők vagy fekete szövet méterje P 4.60, 140 cm széles sportszövet méterje P 2.90. Továbbá különböző gyapjukamgarn férfilöltöny-, nadrág- és kabátzövetmaradék igen olcsó árban.

Olvassa figyelemmel:

azaz három méter, 140 cm. széles, kítűnő minőségű divatos férfilöltönyvet sőtétők és fekete szíben is, óriási vászontétekben, hozzávalóval együtt P 32.— vagy 29.88 . . . . . vagy P

19.88

OLCSÓ MARADÉK SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁR 32 BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 32 SAROKHÁZ 32
Csak az udvarban
Postai megrendeléseket 40 év óta lelkiismeretesen teljesítünk.

itt levágandó és a rendelésre ragasztandó!

A megrendelő neve és pontos címe: _____
község: _____
Up: _____
Olvashatóan kérjük kitölteni.

Százezer ember számára új otthon épült Olaszországban

Egy osztrák közgazdasági lap érdekes cikkben számol be az olaszországi telepítés eredményéről, amelyet az alábbiakban érdeemesnek tartjuk olvasóinkkal is megismertetni.

Az olasz telepítés Róma közelében a Pontini-mocsarak helyén történt. Az állam hármas célt akart ezzel elérni: a mocsár felszoposásával kiirtani a malária fészékét, a gyorsan szaporodó sűrű lakosság számára terjeszkedési lehetőséget biztosítani és új munkaaltságot teremteni.

A telepítés előtt hatalmas földmunkát kellett végezni. A síkságot körülvevő hegységek alóráhánós és a mocsarát tálpláló vizeket külön csatornahálózattal a tengerbe vezették. Ugyanezt tették a mélyfékvésű mocsár víztömögével is, amelyet hatalmas szivattyúmművek segítségével 5 méter magasra kellett emelni, hogy a víz a tengerbe folyhasson.

A telkesítési munkálatok 200.000 kat. hold nagyságú területet tették mezőgazdasági művelésre alkalmissá. A telepítés már a befejezéséhez közeledik.

Ennek eredményeképpen a lakosság száma 6000 lélekről 62.000-re emelkedett,

amely a telepítés végzetével eléri a 100.000 főt.

A telepések Északolaszországban.

tehát olyan vidékekről valók, ahol a lakosság szintén síkföldi mezőgazdasággal foglalkozik. A telepések kiválasztásánál gondot fordítottak arra, hogy elsősorban népes családok kapjanak földet. (A teljes-családok átlagos taglétszáma 10 fő.)

A falvak egész során kívül négy új város is épült ezen a területen, még pedig bámulatos gyorsasággal, amennyiben egy kivételével már valamennyi elkészült összes középületivel (városháza, kórház, templom, iskolák, jóléti intézmények, víztorny, mozgókészpínház, stb.) egyetemben. A munka iramára jellemző, hogy a szepfékűvel Sabaudia város pompás parkjaival 253 nap alatt épült fel, ugyanott egy új cukorgyárat pedig kilenc hónap alatt rendeztek be. A telepéseket eljutó út és holt felszereléssel, azonkívül gondoskodnak termények értékesítéséről is. Fő termény a buza, amelynek termelését Olaszországban nagyon szorgalmazzák, hogy az ország függetlensége magát a külföldi behozatal-tól.

Már a fentiekből is látható, hogy ez a telepítés, amelyhez a termoföldet oly költséges munkával kellett megszerezni, nagy összegbe kerülne.

Állítólag 1.7 milliárd lírát (több, mint 500 millió pengőft) áldozott erre a célra az állam,

de még mindig újabb összegekre van szükség. Ennek az oka, hogy éveket tartó munkába és trágyázásba kerül, amíg a vad földet kellő kulturálapotha lehet hozni. Azalatt pedig alig terem annyit, amiből a telepes család megélhet, a törlesztésre meg éppen nem jut feledezt. Emiatt elég gyakori a telepések elégedetlensége és a telephelyek elhagyása. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a szorgalom és kitartás megtermi gyümölcsét és pár év alatt jominőségű termőtalajt

lehet nyerni, mely bőven jutalmazza a telepes fáradságát.

Ez a nagyszerű munka szervezeten illeszkedik bele Mussolini nagy közgazdasági és népedespolitikai terveibe, melyek végső fokon arra törekednek, hogy a nagy nyomorúságban élő hegyvidéki lakosokat, amelyeket a malária kényszerített fel a hegyek közé, ismét a síkságra telepítsen, ahol sokkal kedvezőbb életkörülmények között a művelődésnek is magasabb fokára emelkedhet.

(K. M.)

Halottak napja

Meghalt-e az édesanya, akiért mindennap hő ima száll a Mindenható fényességös trónusa elé s alének csókja ma is ott évs az ajkunk köcépén, hogy a fájdalom vonását le-törölje onnan és cirógatása végig-fut az idegeinken, hogy a nyugalmat vigye a küzdés vonaglásra és erköldése utjára? És meghalt-e az apa, akiben ma is eleven példát, szigorú bíró, utbaigazító barátot látunk? Vagy a testvér, aki ugyanaz a hus és vér volt, ugyanaz a gondolat és szeretet, ugyanaz a játék és gyermek, mint mi? Meghalt-e a gyermekünk, akiért a szívünk készült megszakadni, amikor elkötözött és mosolygó önfeláldozásig simogattuk a kis cipőcskét, a parányi főkötőt, az avószemű babát, vagy a törött-kardu huszart, amit itthagytott, mint-ha csak önmagát akarta volna helyteltetni?

Es meghalt-e a honfoglaló Árpád vezér, az államalkotó Szent István, az Európát uraló Nagy Lajos, az igazságos Mátyás és a szabadságért küzdő Rakóczi az igaz magyarok szívében, gondolatában és akaratában?

Es meghalt-e valóban az a sok, sok százezer magyar hős, aki életét és vért áldozta hazájáért, nemzetéért, őseieit és minden utódjáért?

Nem, nem haltak meg! Ha meghaltak, akkor már mi sem élünk. Akkor a mi életünk is csak ódtalan csuszakálás, mint az óserdő hullóféja a gyomor megtöltéséért. A magyar csak addig élhet, amíg a feltámadásban hisz. Még enné is többen: az elmúlhatatlanságban. Az örök elhivatatlanságban. Bölcsőjétől a Isten trónusáig . . .

Új rendelet a háziipari termékek áráiról

Az utóbbi időben több kísérletezés történt abban az irányban, hogy a magyar háziipar jobbirnévet a legjobb értékesítési területén, az angol piaccon, lerontsák. Ez a kísérletek készítették az iparügyi miniszter-nyuljon arra, hogy erőlyes kézzel nyuljon a kérdéshez és a háziipari export minden lehetőségét kimerítő szigorú rendeletet adjon ki.

Az új rendelet — amely most jelent meg — a grenadin-bluzok tucaiját három osztályban 20, 24 és 29 angol shillingben, a műselyem-bluzok árát tucaontonként 26, 29 és 32 shillingben minimalizálja. Az export-szabályok betartását háromtagu bizottság ellenőrzi, amely ügyel arra is, hogy a bluzok megfelelő anyagból készüljenek és hogy a munkabérré vonatkozó rendelkezések betartanak-e. Szakkörökben remélik, hogy ezzel a rendelettel most már a magyar háziipar londoni kivitele véglegesen rendeződött.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia
Ékszerész
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Minden hangszer
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves
Reményi Mihály
hangszertelepeén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.
Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Az agrárújságírók üdvözölték Darányi miniszterelnököt

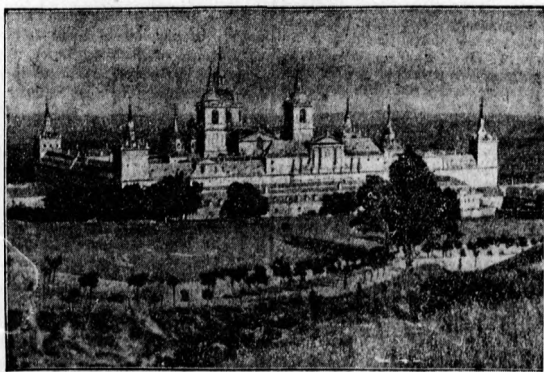
A Magyar Agrárújságírók és Irodák Országos Egyesülete alapszabályainak belügyminiszteri jóváhagyása a napokban megtörtént, mire ez az új agrárszervezet megkezdte működését. Október 22-én, csütörtökön, az egyesület választmányja tartott ülést Baross Endre dr. országyűlési képviselő elnökével. Megnyitotta beszédében az elnök megemlékezést arról a pótfelhatálan veszteségről, ami Gámbó Gyula miniszterelnök korai halálával érte a magyar nemzetet; megpakozta szavakkal méltatta az elhunyt renklivű egyéniséget és történelmi célját s különösen kidomborította a falusi nép iránt érzett őszinte rokonságot, valamint a törhetetlen elszántságot, amellyel a mezőgazdasági lakosság nagy kérdéseit megoldáshoz kívánja juttatni. Ezután Baross Endre dr. Darányi Kálmán miniszterelnöknek a Nemzeti Egység Pártjában, a képviselőházban és a felsőházban elmondott beszédei kapcsán örömmel és megnyugvással állapította meg, hogy a miniszterelnök kormányprogramjának tengelye az agrárviznyást követését állította és különösen fontosnak tartja a magyar falu nagy problémáinak megoldását. A választmány elhatározta, hogy Darányi Kálmán miniszterelnököt ezért az elhatározásáért táviratilag üdvözi.

Az új egyesület egyébként széleskörű munkaprogramot dolgozott ki. Működése elé agrárkörökben igen nagy várakozással tekintenek.

Urmánczy Nándor föbelőtte magát

Urmánczy Nándor, az Országzászló Ereklés Nagybizottságának elnöke, október 22-én, délután, az Országház egyik folyosóján, ahol ugyancsak több képviselő is tartózkodott, revolverrel föbelőtte magát. A mentők azonnal a Bakay-klinikára szállították, megoperálták azonban nem lehetett, mert a golyó az agyhoz közel akadt meg s így csak alaposabb megfigyelés után végezhető el a műtői beavatkozás. Lapzártakor úgy értesülünk, hogy a nagybeteg állapotában javulás állott be.

Urmánczy Nándor már a háború előtti Magyarországban ismert függetlenségi politikus volt. A háború alatt félelmet nem ismerő felszólalásokkal védte a szegény magyar katonákat az idegennyelvű tisztek kínzásaitól. A háború után a revízió egyik vezérvárosa lett, az irredenta gondolat lelkes terjesztője. A feyvert is biztosan az adta a kezébe, hogy nem tudott szegény elszakított testvéreinek segíteni. Ő maga is Trianon áldozata volt. Csaldánjának közel 50.000 holdas birtokát kobozták el az oláhok. A 68 éves Urmánczy Nándor most mint újságíró kereste meg a kenyerét.

A spanyol nemzeti felkelők az Escorial előtt. Madrid melletti fejszik ez az építészeti csoda, amely a múltban a spanyol királyok teletkezési helyül szolgálta.

Román hóhér volt-e egy magyar tiszthelyettes?

Azonos személy-e Faris Andrea György volt román granicásőr-örme-ter és Fazekas Imre tiszthelyettes? Ez a kérdés tartja lábán Apátfalva község hétzere lakóját, de erre a kérdésre igyekszik feleletet találni a honvédegyeség is.

A borzalmas részletekben bővele-ek történet végfázisát esetei az 1919. év júniusára nyulnak vissza, arra az időre, amikor Apátfalva község a románok szállták meg s ennek a kegyetlen és irgalmatlan megszálló seregnek volt

kegyelmet nem ismerő hóhéra az a Faris Andrea György nevű granicásőrme-ter,

akit most Szegeden mint a Nemzeti Hadsereg tiszthelyettesét ismert fel egy Apátfalvából bevonult ifjú katonája.

Varga C. Mihály Szegeden szolgálta katonaként s egy alkalommal szembekerült Fazekas Imre tisz-

thelyettel, akiben felismerte a hóhért, akinek lelkiismeretén nyugvnyolc halál szárad, aki a kínzócsok minden nemét igénybevette s a szegény, meggyőzött emberek közül husszal személyesen vágott.

A fiatal katonába apátfalvi ismerést elhívta titokban a szegedi laktanyába, hogy ők is lássák a gyanus tiszthelyettest. A község lakói egytől egytől ráismertek a tiszthelyettesben a hóhér granicásőrme-terre.

Ekkor a fiatal katonája jelentést tett az esetről főlebbvalóinak s a katonai ügyesség vizsgálata megindult.

Fazekas Imre mindvégig tagadott. Azt állította, hogy a románokhoz csak annyi a köze, hogy a háborúban Brassóba internáltak. Egy százaosra is hivatóközt, akivel ott egyült volt. A százaos azonban kijelentette, hogy soha életében nem járt Brassóban és Fazekast nem ismeri.

Annál jobban ráismertek az apátfalvian.

A fiatalasszony, akinek édesapját előbb megkínálták, aztán kivoltatták fel. Mindenki rájött, hogy ismeri s a község lakóinak dühé elől csak a katonaság tudta megvédeni.

A legfontosabb vallomást a község egyik borbélyja szolgáltatta, aki jelentette, hogy a hóhér bal halántékán alatt itéstől származó fehér forradás van. A borbély vallomástétele előtt a vádlottat nem is látta. A forradást megtalálták.

Fazekas Imre tiszthelyettest a szembesítés után Szegedre vitték vissza.

Most a legszelebbkörü nyomo-zaost indítják meg a szörnyű ember multjának leleplezésére.

Anyit már eddig is megállapították, hogy román színész volt Apátfalva kegyetlen hóhéra.

Máté Imre dr. könyve a földmívelésügyi igazgatásról

A mezőgazdasági igazgatás terén nagyjelentőségű esemény Máté Imrénék most kiadásra kerülő legújabb könyve.

Máté Imre dr. — aki egyébként a Falu-Gazdaságszervezési igazgatóság-vezetési bizottság tagja — a földmívelésügyi igazgatási ág jogi felépítésének alapos ismerője, a mezőgazdasági irodalom elismert munkása, a mezőgazdasági termelés és értékesítés gyakorlati szakembere, aki ezuttal is példát mutat arra nézve, hogy lehet az elméleti szaktudást a gyakorlati ismeretekkel összehangba hozni úgy, hogy a mezőgazdasági élet minden apró megnyilvánulása a nagy nemzetgazdasági elgondolásokba beilleszkedjen.

A hatalmas mű harmarcegy fejezetben tárgyalja a mezőgazdasági termelés, értékesítés és az egész igazgatás feladatát. Aki a mezőgazdasági irányításában bármily szereppel bír, ebből a műből megszerezheti mindazokat az ismereteket, amelyekre feladatai elvégzésénél szüksége van. Minden egyes igazgatási ágazatát olyan módon tárgyal a könyv, hogy abból csak fejlődése, mai állása, nemzetgazdasági jelentősége, jogi szabályozottsága egyaránt kello mértékben ismerhető meg. A könyv a következő fejezetekre oszlik:

Mezőgazdasági termelés, kertészet, szőlő-és borszagadás, selyemtermesztés, méhészet, mézei rendezés, állattenyésztés, rét-és legelőgazdaság,

tejgazdaság, lótenyésztés, vadászat, állategészségügy, vizsgadolások és vizsgék igazgatása, erdőgazdálkodás és erdészeti igazgatás, mezőgazdasági kísérletiügy, gazdasági szakoktatás, mezőgazdasági hírszolgálat, értékesítés, tarifapolitika és vámpolitikai, gazdatorvosok fizetését szabályozó szükségügy, gazdasági munkaügy és szociálpolitika, birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozása, szövetkezetek, biztosítás,

Az Olaszországban járt magyar gazdajfjakhoz!

Fuak! Örömmel olvassuk, hogy mindnyájan megérkeztek a szülői otthonba. Ugy a Falu-Gazdaságszervezésnek, mint Mayer János elnökünknek és jókivánságaitok hálás vesszük azaz, hogy a jövőben még fokozottabban mértékben lesztek hűséges katonái és munkásai Szovetségünknek. A mi véleményünk szerint a cseres-akció lebonyolításával nem ért véget a közöttük fennálló kapcsolat, miért is arra kérlek mindnyájotokat, ne sajnáljátok az időt és levelet, hanem irjátok legalább havonta egyszer arról, hogy milyen körülmények között éltek. Legyetek meggyőződve róla, hogy mindenkor és mindenben atyai gondoskodással ott állunk mellettek, hogy a Mussolini országában tanulhatt itthon a haza és a földmívelés-társadalom javára értékesíthessétek. Közületek néhányan még nem jelentektek. Várjuk soraitok. A Vasárnap utján állandó kapcsolatot tartunk fenn veletek, figyelitek tehát a megszokott üzenetek, mert ezeken keresztül adjuk az irányítást a további működésetekhez. A gazdajfja-csoportok alakítását, mint régi tervünket, újra felelevenítjük s ebben az irányban legközelebb kaptok tőlem megkeresést. Törökdejtetek arra, hogy falvaitokban a hozzátok hasonló vallásos, hazafias és komoly gazdajfjakat magatok köré csoportosítsátok, hogy így maradhassunk minél többen a magyar föld érdekében.

Nemeth Márton: A hívtán kérés teljesítése. Napokban elküldjék. Itt tartózkodásod idején a többit megbeszéljük. — Makoldi Viktor: Leveledet köszönöm. Hílszük, hogy fejeztemel lélekkel továbbra is kitünően dolgozol és hűséges katonánk leszel. A könyvetek a napokban

küldöm. Kifejezett jókívánataidat szívóbb viszonzok — Erfőss Antal: Rajtad keresztül köszöntök az összes dunántúliakat. További munka, kitartás, szorgalom a tanultak hasznosítása és az eredmény nem marad el. — Ifj. Bajnok Ferenc: Az akadémian hasznosított az ott tapasztaltakat. Nagyon jó volna, ha egy-könyvi előadás keretében az ottani Eszékbeni Könyves ismereteket a hititól dolgoztok. Magam is szívesen leutazom. — Ifj. végt Kovács Géza: Magyaros jókivánataid jó esét úgy Mayer János elnök urnak, mint nekem. Csak továbbra is a töle megszokott áldozatkészséggel és munkaszeretettel. Nálátok is az ifjabb gazdajfki reméljük a falu boldogulásának előkészítését. — Harmath Péter: Helyesen figyelted meg, hogy a széki- és zászóli öszetartást kell teremtani a magyar kisközégek között is a nagy olasz Duce módjára. Ennek a gondolatnak vágotok ti a jövőző munkálat. Amit magaddal hoztál olasz földről, azt hasznosítsd. Ott azt láttad, hogy a haza mindezek előtt. Aki szereti vallását és hazáját, az dolgozik is érte. Ez legyen a ti jelszavatok list — Hrísem István: Felébrarti segítségért hálás köszönetünk jár. A réd bizottságot becsülettel, hűséggel elintéztél. A kérvénynek utána nézünk. Az állások mind betöltve. A reményem azonban nem adjuk fel. Kitartóan dolgozzunk tovább. Légy tehát nyugodt. A málad lévő igazolvány alapján Budapestre felutazhatsz.

A könyvetek a napokban állandó postára. Várom soraidat. — Bone Imre: A könyvet megkaptam. Kedves figyelem tőled. A Vasárnap jár, ügylétsük, valahol a postán történt a tévedés. Csak továbbra is becsülettel. — Jobbágyi Árpád: Leveled csak megérkezett bennünket a rólad küldött véleményedben. Lomberg Pistával foglalkoz össze a község munkáira. Legközelebb utmutatást kaptok tőlem az ősi munkára.

Szeretettel köszöntök mindnyájotokat atyai jóakarótok: Szecser László,

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Az őszi szántásról

A tavasziak alá való talajelőkészítésnek legfontosabbikára, az őszi mélyszántás jelentőségét kívánja a *Tiszajobbi Mezőgazdasági Kamara* a gazdaközönség figyelmét a következőkben felhívni, annál is inkább, mert sajnálatosan nagyon sok helyen még egyáltalán nem vetnek szunt ennek az elsőrendű fontosságú munkának az elvégzésére, vagy pedig, ahol végre is hajtják, nem szántanak kellő mélységben és így természetesen eredménye is kisebb.

Az őszi mélyszántás jelentősége abban van, hogy a talaj melyen való megforgatása által nagyobb tenyészterületet adnak a tavasszal talajba kerülő növényeknek, előmozdítja a talaj tápanyag-felvételekességét, az őszi és téli csapadék nagyobb felvételére és tárolására tesszük a talajt képessé s mindenesetre a gyökérezet minél durvabb és erőteljesebb fejlődésének feltételeit teremtik meg. Ezenkívül pusztítjuk általa a különböző rovarkárokozókat is.

Természetesen gondot kell fordítanunk az ősszel melyen megszántott földek tavaszi helyes kezelésére, illetve megmunkálására, amelynek az legyen a cél, hogy azt idejében porhanyítsuk meg, mielőtt még az ősszel megszántott talajunk megkérgeződne, a gyom felverhetné és kedvező állapota elromolna.

Tavasziak alá minden talajunkat meg kell tehát helyesen szántani, kivéve azokat a talajokat, amelyek ezek a munkák elvégzésére nem alkalmasak, például a szikes vegyületű földek.

Buzavetőmagg frissítés és tisztítása

A most javában folyamatban lévő őszi vetési munkálatok kapcsán — amellyel a gazdák a rajtuk kívül álló abnormis időjárási viszonyok miatt megkészték — a *Tiszajobbi Mezőgazdasági Kamara* arról értesül, sőt közvetlenül is azt tapasztalja, hogy a gazdák nem tesznek mindenütt eleget a jó vetőmagg követelményeinek. Ugyanis egyesek helyenként felületen pácolási eljárással elvett szűz által fertőzött búzát, másutt viszont gyommagvakból fertőzött és szorult szemekből vegyes, szemetes búzát használn fel a gazda vetőmagg céljaira.

Mivel csakis jófajta, egészséges és jól tisztított vetőmagg után várhat a gazda megfelelő minőségű és mennyiségű, exportképes termést, feltehető, hogy földjét kellő természetben tartja, jól munkálja és a vetőmaggat jó vetőágyat biztosít, a *Tiszajobbi Mezőgazdasági Kamara* ezután hívja fel az érintett gazdákat, hogy ne mulassák el az arra alkalmas beteg vagy elfajzott vetőmaggukat szűzben kiscserélni és fajtiszta, de tartarítatlan vetőmaggot a szemétől, a szorult magoktól, valamint a gyommagvaktól alkalmas vetőmagg tisztítóberendezés hiányában, az ugyancsak megfelelő közönséges kalmarra és törő segítségével lelkismeretesen megtisztítani. Természetes, hogy a vetőmagg helyes tisztítása nem történhet másépp, minthogy a gazda a rendes sebességgel hajtott szelőlé és rázó rostára a vetőmaggat szánt búzáját csak egész vékonyan eresztiré és hogy a nem kikoptott triór be-

Egy és két éves szőlőültvények
többféle alanyra nemestett világ-
Flees udonságok úgy bor, mint
csemegefajtákban; ugyancsak hazai
sima és gyökeres fajtszok, valamint
Portalis és Berlandieri, a föld-
művelésügyi minisztérium által engedélyezett telepemen felnevelés mellett
szerezhetők be.
Árjegyzékét kívánatra ingyen küldök.
I.FI. MAGYARI ANDRÁS
szőlőültvénytelepe, Abasár, Heves-megye

állítására is ilyen módon történjen, mert ha akár rostára, akár a triórbe egyszerűen sok buza lesz eresztve, úgy az idegen anyagok és idegen magvak, valamint a szorult, apró szemek kiválasztására nem történhet tökéletesítés.

Bár az őszi vetési munkálatok közepén is tul vagyunk, a *Tiszajobbi Mezőgazdasági Kamara* mégis szükségesnek tartja, hogy fenti közzé-
közönség figyelmét felhívja, mert a vetőmagg felrészítésének és tisztításának fontossága, a tavaszi kalászosok vetésére is egyformán vonatkozik és így a gazdaközönség jól fel-fogott érdekeinek szempontjából ennek hangsúlyozása mindig időszerű.

Könyv a díó-, mandula- ésogyoró-termesztésről

Mint közismert, egyes nagyon fontos gyümölcsünköl nemcsak hogy kivitelre nem jut, de hazai termést sem képes fedezni, ezért igen nagy külföldi behozatalra szorulunk, holott azok ugyanolyan, sőt talán még jobb minőségben hazánkban is könnyen termesztethetők lennének. Hogy ez fennáll a délvidéken származó mandulánál, még elnézhető, annál kevésbé azonban a díó, mely tulajdonképpen őshonos fája hazánkban; ugyan-
gyan a gesztenyénél is, melynek nagy-kiterjedésű őshonos erdőszélei ma már a nyugatmagyarországi maradványokra szorítottak össze. Hozzájuk sorozhatunk a mindinkább kedvelt mandula ésogyoró is. Termesztésük általános és nagyarányú felkarolása tehát elsőrangú érdeke hazánk

Őszi vetéseknek
Péti só
a bevált magyar nitrogénműtrágya, nélkülözhetetlen. Kérjen díjtalan ismertetőt!
Péti Nitrogén Műtrágyagyár R. T. Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám.

gyümölcs-termesztésének. E fontos gyümölcsünk termesztésének összes kézikönyveivel foglalkozik behatóan *Móhácsy Mátyas* és *Magyar Gyula* legújabb könyve, amely a minap jelelt meg. A csinos kiállítású könyvben a két kiváló és alapos tudással szakember teljes részletességgel ismerteteti a négy gyümölcs szaporításának, termesztésének és értékesítésének összes részleteit, őshazájukból kiindulva, ismerteti termesztésük kifejlesztését és elterjedését. Hasonlóképpen növényntani helyzetükből kiindulva, ismerteti a legjobbak hazai és külföldi fajtákat, végül a legnagyobb részletességgel ismerteti a szaporítás, telepítés, ápolás, értékesítés összes fordulatait. A szép képekkel illusztrált könyv, melynek bolti ára 10 pengő (portóköltség 90 fillér, kapható kiadónivaltalankban a pénz előltes beküldése mellett) tényleg hézagpótló nemcsak a hazai, de még a külföldi szakirodalomban is. Tekintettel a könyv magas árára, lehelyesebb, ha gazdakörök és fiókszövetsegek rendelik meg.

Apró jószágok

A pincebéli munkák egyik legfontosabbika a hordóknak előkészítése. Az új hordókat a felesleges csereszav eltávolítása végett ki kell forrázni, utána bőséges vízzel át kell mündárgi, míg a hordóból kifolyó víz vastagabb becsapódásra többé fekete színt nem mutat. Ezután forrázzuk ki az új hordókat sózával és öblítsük ki újból. A már régi hordókat mossuk ki előbb meszes vízzel, aztán forró vízzel s végre hideg vízzel.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A szőlő téli eltevése

Magyarország a legelső szőlőtermő országok sorába tartozik, de nálunk általában a szőlőt, mint gyümölcsöt, kevés helyen tudják megfelelően értékesíteni és még kevesebb helyen télire konzerválni. Pedig a mai alacsony borárak mellett a szőlőtermelő vidékeken jelentékenyen nagyobb hasznot jelentene, ha ezt az egészséges, finom gyümölcsöt természetes állapotban való fogyasztás céljaira tudnák értékesíteni.

Nyersven való fogyasztásra nemcsak a csemegezőlé, de a borszóló is alkalmas, az utóbbinak hibája azonban az, hogy nem lehet jól szállítani. Téli eltevésére, asztali gyümölcs céljaira vastaghéjú, husosbogyójú, lehetőleg laza fürtöket képező szőlőfajták alkalmasak. A szőlőfürtnek teljesen egészségesnek kell lennie s a hibás bogyókat el kell törni csipetével. Száraz időben teljesen beérett, de nem túlérett állapotban szedjük le a fürtöket és tiszta, száraz, szellős helyiségben raffiaira, vagy spárgára fűzve, kötözük fel. Fontos, hogy a helyiség 2-3 Celsius foknál magasabb hőmérsékletű ne legyen, mert ennél nagyobb melegben a rothadás és penészedés már megindul.

Nagy mennyiségben való eltevésénél legjobban a szőlőt külön gyümölcsoskarmában felkötözni, úgy, hogy azok egymással ne érintkezzenek. A gyümölcsöt időnként átnezzük és a rohadásnak indult bogyókat vagy fürtöket elavultjuk nehogy a többi is megfertőződjön.

Kevésbé biztos, de meglehetősen elterjedt szőlőkonzerválási mód a szőlőnek hordóba vagy ládába való berakása, olymódon, hogy a fürtök közötti hézagokat kifozott, átszitált, száraz homokkal, korpával, vagy fűrészpórral töltjük ki. A hordó vagy láda teljesen új, tiszta, száraz és száztalan legyen. Az aljára egy ré-

teg homokot teszünk s a teljesen ép fürtöket fejfel lefelé helyezük el benne, hogy jobban szétnyuljanak.

Mivel nálunk a szőlőbeérés idején már nem lehetne a gyümölcsöt napon keltezően kiszárítani, a szőlőaszalás igen gondos munkát igényel. Aszalásra husos, vékonyhéjú, minél kisebb husos, lazafürtű szőlő alkalmas. A fürtöket lugos vízzel leforrázzuk és leöblítjük, aztán a nagyobb fürtöket szétdarabolva, reárájuk az aszalókályha cserényeire. Az aszalást mérsékelt, egyenesen tüz mellett kell végezni, mert ha a gyümölcs hirtelen kap nagy meleget, a szemek megnattannak. A kész aszalványt kis papírosdobozokba, vagy zsákokba csomagoljuk.

Kánya Terézia.

Ételreceptek

Csőtésztalevés. Lisztből és zsírból zsemlyészerű rántást készítsünk, másfél liter vízzel feleresztjük és ¼ kg zöldséget benne megfuztunk. Félórával a zárlás előtt beforrázzuk a csőtészta, apróra vágott zöldséganyagot teszünk bele és tojással együtt elvevett tejfőrtől távolítsuk el a tűzről.

Párolt borjúsejt. ¼ kg borjúcombot felszeletelve kiverünk és kevés zsírral mindkét oldalán pirosra sütjük. Ezután lábasba rakjuk. A sültből megmaradt zsírból egy kanálnyit hagyunk a serpenyőben, a többi a pecsenyészirba töl-
tjük, a megmaradt zsír aljához egy-két kanál forró vizet öntünk, felforraljuk és a szeletekre öntjük, benne a szeleteket egy órással rest lassú tűzön pároljuk.

Mózesiák. 5 dekagramm zsír ha-bosra keverünk s két deci langyos tejben olvasztott őszlejtől, kevés sóval e-
közorral tészta készítését. Hőlyagosra kiverjük, mint a fánkizsájtát és pihenni hagyjuk. A kinyújtott tésztát kecskés-
bárgy kúzpécsbe levártunk teszünk a négy sarkát összehajlítjuk és keltel hagyjuk. Két kockacukrot rízbe mártunk, megpirítjuk, egy kanál vizet adunk hozzá és a megkelt mózesiákokat megkenjük vele. Szép pirosra sütjük.

Ha a tyukok lágyhúju tojásokat raknak, annak közvetlen oka az, hogy a tojások vagy kevés idő töltődtek a tojás-
vezeték utolsó részében, hol a mésh-
mirigyek a meszes hajat választják ki; vagy pedig az, hogy a petevezetőnek e-
része beteg s így a meszes anyag termelése zavart szenved. Követett okaiul ed-
dig a következőket figyelték meg: 1. Hosszabb ideig szűk ólban tartózkodás
— egybekötve hízaló vagy egyoldalú
(csak hushulladék sok rovar, stb.) táplá-
lással; 2. a petevezető gyulladása; meg-
hülés, elősködök beavadorlása következ-
tében; c) megjelzés; ités, kéréses kö-
vetkeztében; d) nagytko megfázás; e)
rokonyentésztés.

A meszgyökör, dülvöktől, árok-
partokról tisztítsuk le a korós és
különböző a tükés gyomokat. Ezek a
tél téllálla előtt kitünő buvóhelyet
nyújtanak sok káros rovarnak és
áttelésüket segítik elő. Ott, ahol
ezek a gyomok, a paréj- és tükse-
félék tömegesebben fordulnak elő,
letakarításuk még túelőanyag-gyűjtés
szempontjából is kívánatos. A ballang-
kóró, vagy ördögkerék össze-
gyűjtését s tűzőfél való eltartását
különböző a homoki gazdáknak ajánl-
hatjuk. Az első fagyok után könnyen
gyűjthető ez a gyom lögréblyékkel
is ott, ahol tömegesebben fordul elő,
mert ilyenkor már könnyen kihuz-
ható a talajból.

Megkezdődött az ötödik szövetkezeti tanfolyam

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége továbbképző tanfolyamot rendez azoknak a szövetkezeti tisztviselőeknek, akik a Szövetség által eddig megrendezett négy tanfolyam egyikén már résztvettek. A tanfolyam elnöke *Schandl Károly* dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, helyettes elnöke *Kuncz* Ödön dr. egyetemi tanár, a Szövetkezet ügyvezető elnöke, a tanfolyam vezetője pedig *Wanke* Gusztáv, a Szövetség igazgatója. A tanfolyam október 26-án vette kezdetét, időtartama hat hét, az előadásokat pedig minden hétfőn, szerdán és pénteken 5-7 óráig tartják a *Falu-Gazdaszövetség* székházában nagyeremény (Budapest, V., Bátorhy-u. 24.).

Az első előadást *Schandl Károly* dr. tartotta. A szövetkezeti tekegyűjtés című a tanfolyam hetvenöt hallgatója előtt.

Gyümölcs-termelő tanfolyamok

Erősen fejlődik a magyar gyümölcs-termesztés és az illetékes tényező-
k mindent megtesznek arra, hogy a gazdák piacképes gyümölcsöt termeljenek. Legalkalmasabb módja a cél elérésének a gazdák oktatása és ezért a Gyümölcs-termelők Országos Egyesülete a téli hónapokban számos tanfolyamot rendez. Ertesztülések szerint a most következő hónapokban 60 kilencnapos és 200 kétnapos tanfolyamot rendez a GyOE, a földművelésügyi minisztérium támogatásával.

Ezeknek a tanfolyamoknak igen nagy jelentőségük is van. A rövid tanfolyamokn ugyan a Gyümölcs-
termelők Országos Egyesülete a kar-
tellen kívüli növényvédő anyagokat és
háziereket mutatja be és ezeknek az alkalmazására oktatja ki a gazdákat. A hosszú tanfolyamokra a földművelésügyi minisztérium ingyen bocsátotta az egyesület rendelkezé-
sére a szükséges növényvédő szerke-
t. A meszkéntel való permete-
zésre is ezeken a tanfolyamokon ké-
pezi ki a Gyümölcs-termelők Egye-
sülete a gazdákat.

H I R E K

Memento

A csend, a hallgatás szent birodalmát
Pislogó, imbolygó fények járnak át.
Szeretet világát mindennél szebben
A gyászokrápítos csillagtalán estben

Kis földhányás... mellette zöveg
s árva.

Élő remél, holt feltámadást várja.
Örök megbékélés... feledve a mult,
A sok öröm, mely bánat-tengerbe
hullt.

Kicsi sírdomb... ki tudja, kit, hogy
fed el?

A nagy kérdésre senki nem felel.

Gazdag, szegény, avagy nagy tudós
talán,

Multban csodált szépség... aszony
vagy lény?

Néma enyészet... hervadt virág
itt, ott,

Az elmúlás a szemből könnyet lopott.
Vándor honnan jöttél, hova térsz
vissza?

Lélek kutat s a tudás tüzeit szítja...

Sötét kétség... de felel a szeretet,
Még hittél két össze eget meg
földet...

S azok az apró, csillogó kis mecsek,
Élőkről holtaknak oly sokat beszél-
nek...

GYUTAY ISTVÁN
(Magyarország)

Kinyiták az őszirózsák...

Hidig őszem nem dolgot a madár,
Kis méhecske se repül a rétre már,
Vándorlepte nem lebeg a virágon,
Harmatkönny reng a szép őszirózsákon.

Fehér virág koszoru lesz belőled,
Bus szivem a nagy bánattól meg-
reped;

Nemokára becsillogja szromat
Őszirózsák hideg könyve: a harmat.
TISCHNER SAROLTA
(Veszprém).

A tékozló fiu

Vajjon, hogy nézhet ki kicsi házu-
nk táján?

Áll-e még az apám öreg diófája?
Él-e még a Bodri, kedves, jó
pajtásom?

Fut-e még majd élelem, hogy el-
sáncok
lásdon?

A kémnny tetején áll-e még a fészek?
Jaj de fáj a szivem, ha így vissza-
nézek.

Él-e még az öreg, keleplő gólya?
Látom-e még? Isten a megmond-
hatója.

Doromból cicám, ki játszik most
véled?

Lám... hullik a könnyem. Hej te
cudar élet!

Pedig nem volt bűnöm, hisz jó fiu
voltam,

Csak egy kicsit ittam, kicsit meg
daloltam.

Szerettem a cigányt s földrajfutó
lettem.

Azóta bujdosunk én s a bánat,
ketten.

Letepert az élet, ezörnyű, csuda-
módon,

Izetlen kenyerem könnyemmel
sózom.

Mégsem megyek vissza, háába is
mennék.

Nem vár ott már senki, csak a sok
bus emlék.

Meg két öreg szülem korhadt
keresztfája;

Szomorúfűz... borulj helyettem is
rája.

NEMETH GYULA (Budapest)

Rüd Szmily tábornok, akit legközelebb Lengyelország marsall-jává neveznek ki

Ott ahol...

Ott ahol a Szala folyék
Füzek alján csobogva,
Oda vágyott valamikor
Az én szivem dobogva.

Ott ahol a Szala folyék
Szép kies völgy hajlatán...
Rám borult egy forró csókkal
Szívdohogva az a lány...

Ott ahol a Szala folyék
Suaogó folyék alján...
Hej, azóta más legényt vár
Forró csókkal az a lány!...

Ott ahol a Szala folyék
Böven terem a gyopár,
Az a kislány, aki ott nő:
Mind hullen és csapodár.

Iffj. KAPORNAKY GYULA
(Szomoró)

Lázár Andor igazságügyi miniszter Szentesre diszplágra. Lázár Andor dr. igazságügyi miniszter október 24-én délelőtti tizenegy órakor vette át Szentesen, a városához közpülési területen a diszplágrai oklevelet. A minisztert Szentesen elkíserte Taly László miniszterelnökségi államtitkár és Vojnák Miklós báró országgyűlési képviselő.

Kivonják a forgalomból a régi légi postabélyegeket. A postavezérszolgálat közli, hogy az 1933. évi kiadású eszeményi táj fölött szálló repülőgépek, repülőgépek néző magyart, repülőgépek szárnyán álló Merkurt, illetve repülőgépesarvakot tartó Merkurt ábrázoló 10, 16, 20, 40, 48, 72 fillér, 1, 2, 5 pengő értékű légi postabélyegeket december 31-én a forgalomból kivonja. E bélyegeket tehát 1937. január 1-től kiutalmányok bérmentesítésére felhasználni nem lehet, a postahivatalok az ilyen bélyegeket bérmentesített kiutalmányokat megpórtózzák.

November végén nyílik meg a baromfi-kiállítás.

A hagyományos nemzetközi baromfi-kiállítást idén is megrendezik az Országos Tenyésztésügyi Intézetben. Máris nagy számban jelennek meg a kiállítók. A kiállításhoz ötven százalékos menedzselővezető engedélyeztek és így nagyszámú látogatóra számít a rendezőség. A menedzselővezető november 24-én, kedden kezdődik és december 4-ig, péntekig tart. A kiállítás alkalmából számos kifutóllal szakszervelet is bejelentette látogatását. A baromfi, galamb, és házi-nyomortolon kívül érdekes lesz a kutyakiállítás, melynek keretében rendőrkutyákat, foxterriereket és az összes nagy kutyafajtákat bemutatják a közönségnek. A kiállítással kapcsolatosan karnét kiállítást is rendeznek és tanfolyamot rendeznek, amely november 27-én kezdődik és december 1-én fejeződik be.

A Mezőgazdasági Kísérletügyi Tanács elnöke. A földmívelésügyi miniszter a Mezőgazdasági Kísérletügyi Tanács elnökévé Tomesany Gyula dr. miniszteri tanácsost, a minisztérium jeles tisztviselőjét, nevezte ki.

Hiány van munkáskézből

Fabricsius Endre gazdasági főtanácsos, az OMGE igazgatója szerint a korán beállott tél és esős időjárás, ami az elmúlt napokban az egész országban uralkodott, súlyos munkatorlódást idézett elő. A répaszedés, kukoricatörés, szántás, vetés, az őszi talajelőkészítési munkálatok végzése most már nagyon is sürgős, mert ha elárasztásukból, a keményebb idő bekövetkeztével, súlyos károk származhatnak. Az idén a mezőgazdaság terén munkát alig lehet kapni. E szaklatlan jelenség következtében azután, hamarosan fellemlkedtek a munkabérek is. A munkáshiány némely vidéken olyan méreteket ölt, hogy a kukoripéában érékeny károk állhatnak elő a késedelmes szedés miatt. A kukoricának is jó része förtelenül áll. A munkáshiányban valószínűleg az az oka, hogy a mindenfelé megindult közmunkák elvonják a munkáskézelet a mezőgazdaságtól.

Gaal Gaston-emlékkünnep Balatonbogláron. Október 26-án volt négy esztendeje Gaal Gaston halálának. Az idei emlékkünnepet október 25-én, vasárnap tartották meg Balatonbogláron, ahol számos független kisgazdapárti képviselő is megjelent. Az ünnepséget szentmise előzte meg, majd Rakovszky Tibor mondta az emlékbeszédét, amelyben méltatta Gaal Gaston emberi és politikai jelentőségét. Az emlékbeszéd után koszorút helyeztek a kriptában levő koporsóra.

Követti akarta a fiatal a halálba egy ócsányra. A símelgy vasútiállomás közelében október 24-én a vonat elő vette magát Ócskán Kálánán 17 éves fiatalról, a név, adatai, mert ócsányi megfordult. A fiú a szerencsétlenül lett kettészélt. Amikor ócsányra értesült egyetlen fia öngyilkosságáról, a zalaezerségi szemelvonat elő fekkid, a mozdonyvezető azonban idejében észrevette és megállította a vonatot. Az asszony később megérszmer megkísérelte az öngyilkosságot a egy lehonat elő fekkid, de ezt is sikerült idejében megállítani. Saját érdekében őriztebe vették.

Darvas Béla felsőházi tag meghalt. Darvas Béla kir. kamarás, felsőházi tag, Abauj-Torna vármegye fővárnysági bizottságának örökös tagja, október 23-án délután 83 éves korában ongai birtokán meghalt. Temetése hétfőn volt Ongán, igen nagy részvét mellett.

Elvezette a főnyeremény. Nem mindennapi buliszerencse érte egy finn nagybani. Menyere az országosjátékok az ötvenezermárkás főnyereményt. Boldogon vette át a pénzt és rohan hazra, hogy megmutassa a feleségének. Ahogy benyult a zsebébe, hogy megmutassa a pénzt, megdöbbenve állapította meg, hogy a boricék, amiben a bankjegyek voltak, eltűnt. Elvezette a főnyereményt az uton. A peches könyvelő és egész rokonsága, későbbesen keresték az eltűnt kincset, a rendezőség is bizonyonyozott, de a boricék értékes tartalmával nem került elő. Tekintettel arra, hogy ezen a napon vilharos, esős idő volt a városban, valószínű, hogy a szél elodorta a boricéket, amint az a könyvelő zsebéből kiestek és szétszórta a bankjegyeket is, amit aztán bizonyon külön-külön találtak meg később a járókelők.

Kémkedési ítéletek. A honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetve kémkedés miatt: Riesz István tizenkétévi, Glancz Vilmost tízévi, Erdész (Eckert) István tízévi, Erdész (Eckert) Istvánné született Plavec Juliannát tízévi, Nagy Jánost ötévi fegyházbüntetésre és kiállításra ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

Az angora gyapjasnyul tenyésztése

Irta: BESSENYEV ISTVÁN

A szerzőnek a földmívelésügyi minisztérium által közreadott rádióadásra. Kaptható a "Vasárnap" könyvtárában 70 fillér postabélyeg előzetes beállításával.

Filléres gyorsvonatok. A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága közli, hogy november 1-én, vasárnap, legalább ötszáz utas jelentkezése esetében a következő filléres gyorsvonatok indítja: Budapestről Nyiregyházára. A menettérty jegy ára 5.40 pengő. — Budapestről Nagykanizsára. A menettérty jegy ára 5 pengő.

Dénes István volt képviselő autójával elütött egy földmivest. Dénes István dr. budapesti ügyvéd, a tótkomlósi körület volt nemzetgyűlési képviselője, október 25-én Tótkomlóra ügykeze megszervezte ráköcskést, a csorogói országuton elütötte Ravasz József 42 éves földmivest, aki kerékpáron haladt elgáta és a gépkocsit tülköltésére gépével ütközött kezdett. Dénes István dr. Ravasz kocsijára vette és Orsházára szállította. Állapota súlyos.

A folyton emelkedő textilárak dacára öt pengős havi részletre is szállítottunk budapesti, éves lakással bíró családoknak gyönyörű úttányúket, férfikabátokat mérték után is. Quitt férfikabátok-raktár Budapest, Király-utca 32., sarokház.) Egyed- ben felhívjuk olvasóink szives figyelmét lapunk mai számának 3-ik oldalán megjelent olcsó maradvéközvet- és textiláruraktár Csak az udvarban, Király-utca 32., hirdetésére és kérjük az ott jelzett olcsó árakat figyelemmel elolvasni és egy próbarendléssel a cég árúinak olcsóságáról és elsőrendű minőségéről meggyőződni.

Egy igazi magyar főúr halála

Károlyi László gróf, az ősi Kaplonyi-nemzettség egyik legjelembőbb maradáka, a halhatatlan agrárvezér; Károlyi Sándor gróf fia, 78 éves korában elhunyt.

Szociális tevékenységű, gazdag életének sok nemese cselekedete közül kimagaslak is, hogy Ujpesten és Rákospalotán ő fejlesztette ki a gróf Károlyi alapítványi kórházat 180 ágyra, amelyet Sándor gróf, a nagy telepítő létesített. Erre a kórházra a háború alatt legendás összegetek költött. Ugyancsak a háború alatt tanácsadó iróadt tartott fenn, amelyet 93 község ügyes-bajos dolgait intézte. Ujpesten legényegyletet, iparosanoncolthont alapított és agyok menhelyéről gondoskodott. Fenntartotta a szegvári gróf Károlyi-Kornis-alapítványt. Ilyen nagyarányú szociális tevékenysége mellett mindvégig mintagazda maradt és gazdálkodását mindig a legnemesebb szociális agrárpolitika fűtötte. Már a háború előtt felparcellázta a derek-egyházi és a királyvári uradalma. Utótrőre volt saját uradalomban a legnemesebb állattaják tenyésztésének, a legutóbbi tenyészállatvásáron is három díjat is nyert a mintagazda főt gróf. Ugyancsak a magyar ípar fejlesztéséről sem feledkezett meg. Ujpesten méshomok üveggyárat és nagyszabású modern üveggyárat létesített.

Politikával sohasem foglalkozott, de kora ifjúságától kezdve rajongója volt a legtisztább 48-as hagyományoknak. Meg nem alakot magyar-sága a legnagyobb áldozatoktól sem rettent vissza, valahányszor a magyar föld védelméért, vagy annak megmentéséről volt szó. Mig szociális érzéke a gazdálkodás terén a leggyökeresebb reformok felé hajlott, mindenkor megmaradt a legnemesebb konzervatív nagyrann. De mint ilyen, mindenkor megértette az elő parancsoló szavát, aminek gyönyörű példája, hogy amikor a forradalmak után megindult az ország újraépítése és Horthy Miklós kormányzó, mint fővezér bevonult Budapestre, ő volt az első magyar főúr, aki meghajtott zászlóját a kormányzóvá választott fővezér előtt.

Temetése október 28-án volt a főt kegyuri templomban. A temetésen résztvett Horthy Miklós kormányzó és Darányi Kálmán miniszterelnök is. De elkísérte utolsó utjára kilencvenkilenc falu háldé népe is.

Mint oldott kéve...

Az erdélyi agrárreform, melyet a románok azért hajtottak végre, hogy a magyarságot, birtokaiból kiforgassák, az erdélyi magyarság törzsenek, az székelőknek lassú, de biztos pusztulásához fog vezetni. Ez az agrárreform minden komolyabb előrelépés nélkül fosztotta meg Erdély magyar közbirtokosságait, közületét és a magánosokat is a kisebbségi élethez elengedhetetlenül szükséges vagyonától. A kiszájtított sok ezer hold erdő, mely Csík-megyé magyarságának egyedüli életlehetősége volt, megindította azt az elszegényedési folyamatot, mely minden környékére végtekint ma székelv falvainkra. A Kárpátok hatalmas bérceit koszorúzó tenyeroedeket, melyeket a magyar hatóságok által kidolgozott üzemtervek szerint kellett volna ki-termelni olyanformán, hogy csak 60—80 éves erdők kerülhessenek fejsze alá s ezáltal minden időkre biztosítva legyen az itt élő székelv nép megélhetése, a románok elköltöve-tyéltek. Ott, ahol az agrárreform előtt husz-harmincezer holdas erdő-egységek állottak, ma egy-két ezer hold várja a minden fára éhes fa-bélekere halálós ítéletét.

Ilyen termelés mellett öt-tíz-éves mulva nem marad az erdélyi székelvnek egy szál fája sem s vele elveszti egyetlen kereseti lehetőségét is.

A magyar uralom alatt a csíki me-ducében ötvenezer székelv élt tö-ömög egyseghen s hetven-nolcvan fűrészmalom vágta éjjel-nappal a hegyekből lefuvartozott fát, melyet egyetlen vasutállomásról napi öt-ven-száz vagonotélel szállítottak el. Ma mindössze tíz-tizenöt fű-részmalom működik és a legna-gyobb állomás sem küld néhány va-gonnát többet a piacra, a keserves munkával és agyoncsigázott álla-tokkal, azt lehet mondani éhbéret ki-termelt fából.

Mint az erdélyi közigazgatásra annyira jellemző tünetet kell még megemlítenünk, hogy nem egy község van a megyében, melyre egyetlen bi-rói ítélettel többszöröse lejt vetettek ki bíróságellen erdőkijárási s az erdőtolvajlással kapcsolatos bünesetek száma elkesztésben magas.

Amilyen mértékben az erdőkiter-velést a románok tönkretették, o-lyan mértékben köszöntött a székelv fal-vak népére a csökkent munka folyán- t az eladósodás réme és a szegénység. Ezt a helyzetet az uzorások is ki-használták, akik ötvenszázalékos köl-csönökkel a végrőlmasa vitték az el- adósodott falusi tömegeket. Így per-dült meg nap-nap után a valamikor módos és takarékos székelvek ingói felett a dob s gazdát cserélt a föld, a ház, mely utolsó menedéke volt ennek a népnek. Hogy milyen mértékű ez az elszegényedés, tanulságul szolgál- hat, hogy

vannak székelv községek, hol a lakosság felének egy talpalat-nyi földje sincs s egyharmad-egynegyedének nincs hová la- hajtani a fejét.

Nem adnánk pontos képet a székelv nép jelenlegi helyzetéről, ha elhallgat- nánk, hogy milyen hatalmas közter-hekkel nyomorgatják ezt a már min- denéből kiforgatott népet. A súly- jórészt csak zabot és krumplit termó

Olcsó paprika olvasóinknak!
A paprika államiilag lepiombált 1 kg-os csomagokban van. Legkisebb rendelés 4 kg. Árak: Csemege erős- pöszögletes 3.80; édes 3.60; fűlédes 3.50; rózsá 2.50; erős 1.— pengő kg.-onként. Utánvét, portó. Szállítja: KOZMA JÁNOS paprikakereskedő, Bátya, Pest-megyé.

csíki földet olyan adók terhelik, mint a dínyvét, szőlőt, búzát és kukoricát a termelő legjobb romániai földeket. Az erdőle címen kivetett taksák mellett milliósi középületeket kell építeni a falvaknak és nem egyszer súlyos is- kola- és erdőzeti büntetéseket kell megfizetniük. A szegénység legszom- robb és félreismertethető tünete itt a székelvekkéla földön, ahol a tisztá- sás és csinosság a székelv házak ékes- sége volt, most a ruhatetű és a ruhé- es két szörnyű népbetegség, amely napról-napra nagyobb terjedőben van. De a tudóvész és vérébaj is veszedel- mesen terjed.

Mit csinál ma, a kétségbeesztő gaz- dasági fogáságban, a székelv falvak proletár-része, ez a kérdés vetődik

fel bennünk, s a válasz a legtragiku- sabb: elvándorol. Munkahelyeit, ke- nyerélt elvesztve, tarisznyát akaszt a nyakába és elmegy munkát, kenyeret keresni.

Ezrével, tízezerével vándorolt át a Kárpátok hegáin O-Romániá- ba, hol bélt kocsinak, szőlő- nak, utacserének vagy malter- hordónak, lányáik és asszonyák pedig szakácsnőnek, szolgálo- nak és pincérlányoknak.

Elhagyják tehát őseik földjét, a leg- szentebb rögöt és kivándorolnak. És ez a kivándorolt magyar tömeg ide- ren földön, idegen környezetben, féltó hogy egyszer és mindenkorra elve- szett a magyarság számára...

VÉR KATÓ

Elbeszélés — Irta: Asztalos P. Kálmán

És Jóska hatalmasat fűttenet a tulodalon húzó Szapary-erdőbe. Ott perc sem telt, már megjelentek a pirosnádrágos, bőjjujú, fehéringes pántlikás kalapu legények. Lehetek tizen. Kató szeme felakadt rájuk: — Szépek. Jóska legyintett.

— Ez még semmi!... Látnád közelről. És látnád a kincset, amely terád vár... De most erjed a kunyhóhoz. Majd holnap mindent meg- látok... Hanem aztán a kunyhónál Zsugori Bandinak — így nevezte ne- velő-apját — ne szólj semmit.

És Jóska ismét fűttenet, majd visszavetete Katót a fűszelőh s még az utóbbi fele után sem járt, már az innszó partnál ezvekte a Szapary- erdő legényei.

Kató a kunyhónál egy nő társasá- gában találta Andrást. S hogy ez a nő Jóska kereste, hitte is, nem is. Egy- ideig kinos töprengésbe esett, majd minden gondot eldobott. Lesz, ami lesz. Fogva érezte magát, hát sorsára bízta a jövőt.

Az ídégem nő kászálódott. — Hát elmék, de ha elhagy. — és itt tédre esett — verje meg az én istenem!...

Felállt, ment, gondolkodott; ha el- hagy... én is elhagynom!... Ha elhagynom, jaj lesz neki. Jaj lesz, ha megtudok, hogy ki gyujtotta meg Nagyfalakon a Szenka-paját a bálo- zók felett; ha megtudják, hogy ki ölte meg a tót papot; ha feltárom a Szapary-erdő titkát, jaj lesz neki... Agyában gondolatok torlódtak, sze- mében könnyek csillogtak és ment ha- zafelé. Palota felé, hol egy most éb- redő négyéves gyermek göcsélté: Anyuta! Anyuta!...

A Szapary-erdőre is csókot lehelt az ősz eleje és sárgaságba estek a leve- lek.

Vér Katót tündér névre keresztel- ték az erdő legényei s a keresztelőt napokig tartó mulatság követte. Kató már jói kihizlalta szemeit az ott lévő kincsek; juhokom, marhák- on és szebbnél-szebb lovakom, amik- or egy hideg téli napon, az erdő ágai közt rosszabbnál-rosszabb hírek kezdtek ropkódni. Nem a hulló leve- lekről szálldosott itt a hit, hanem a Szapary-erdő közeli haláláról.

A nagyfalki juhászok és a környék- beli gazdák egyaránt sóhajtoztak az erdő felé. Nem mintha hanem mert tud- ták, hogy ott fészkelnek azok az égi madarak, akik az 6 istállójukba igen gyakran amikor csak kedvük gyárta — garázdálkodnak. — S a nép egyes rétege is egyre éne- sőbb, éhesebb kezdett lenni a földre, aminek aztán mégis csak az lett a vége, hogy: kiirtják a Szapary-erdőt,

mely akkor a Maros balpartján húzó- dott.

Zuzmara lepte a fákat, amikor az első fejszecsapások, fűrészhúások szármnya kelték a renetgeben. És az éhes varjak fészkeikről is megfoszta napohosszat köröztek a munkások fe- lett.

Az erdő legényei is összenéztek. Ta- nakodtak. Volt, aki került egyet és felcsapott munkásnak. Volt, aki jól megmondolta a dolgot és fára adta magát. És így tovább. Szétszóledtek. Csak Barka Jóska erőltette magát. Semmi volna ő is, de nem sok értel- met látott. Megállt és napokig nézett és nézett a semmibe, amíg egyszer csak elhomályosodott előtte a világ. Szeme könnybe uszott, agya vérbé- fut.

— Kató unakodott. — Jóska! — Jóska csak állt. — Nem hallok? — Jóska imára kulesolt kézzel arra fordult. — Ne zajogj... Haldoklik a vil- ág.

Kató — mint mindig — könnyen gondolt:

- Gyere, csókolj meg.
- Jóska létérdelt.
- Imádkozz.
- Majd imádkozok, csak gyertek innen.
- Hova?
- Kató komolyan vette a kérdést. — A palotai uradalom mellett van egy ér, azon egy csárda. Gyertek oda.
- Oda nem!
- Hát hova?
- Jóska felugrott és megragadta Katót.
- Te tündér vagy. Te a mennybe mégy!... Én küledek...
- Jóska?! Ne... Ne bánts... Mondok va...
- Elég! Majd én beszélek!... Te a mennybe mész! Te a mennybe fogsz jutni, én juttatlak oda, mert... De mit beszélek annyit... Értsd meg: te a mennybe mégy!
- És te?
- Én?
- Igen.
- Én... megvárom... meg- várom a világ temetését.

Kató tisztán látta, hogy a Jóska agyában baj van, de mégis feltette a kérdést:

- Hát aztán a világ temetése után hova mégy?
  - Jóska felvetett. S csak hosszu, hangos nevetés után felelte: — Éz titok! Éz titok! Ezt még nekem sem árulhatom el... De hopp! Hopp!... Mutasd csak a szived!
  - Mit akarsz vele?
- (Folytatjuk)

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Melyik a legjobb búza- palota? 2. A Porzából mennyit kell 1 mm búzahaszandót? (Ifj. Gy. S. Drávacséni) — **Felelet:** 1. Tapasztalt gazdák véleménye szerint a kiszájtott száma-ra legjobb még ma is a rézgálcos csávázás. 2. A Porzából 20 dekagramm kell 1 mm búzára.

Kérdés: Mi okozza a bor harva töré- sőt (Cs. M. Regöly). — **Felelet:** A barnatörés a borban levő enzim okozza. Előzetes védekezésül: a termést válogat- va szüreteljék s a mustot nyálkázuk le. A már megtört bort okvetlenül deríteni kell cserussal és szelatinnal, tojás- fehérjével, esetleg spongyafóddal. Erősen zavart bort előbb szűrijük meg, aztán feltűk kénezett hordóba s néhány nap múlva derítjük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. J. Kocs. Versó jó. — B. J. Járók- háza. A rejtvény híds és szonkivilty- lüsdáson könyök. — **B. I. Dorogháza.** Dicséretes, hogy egy ifjú szívet ilyen szép érzések hevítik, csak az a kár, hogy nem tudja formába önteni azokat. De abból sem származik semmi kár, hogy Ön nem tud verset írni. Az élet nagyon szép akör is, ha az ember csak olvassa és nem írja a verseket. Semmi érteame te- nés, hogy elkeseredjék. Ha pedig nem akar lemondani a versírásról, akkor ol- vasson sokat, tanulmányozzon át egy- lyokat és így próbálja elcsini a szá- lályost. — **K. J. Kiskörös.** Közlünk be- lökük. — **A. J. Szalafé.** Közlünk be- lökük.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

vizi átjáró fedd G

(Beküldte Takács Andrásné Kecelről.)

2. Szórejtvény.

szegyetes szalag (ö = ?)

(Beküldte Ifj. K. Balogh József Dágról.)

3. Szórejtvény.

ül S

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

A rejtvények megjelölését a megjelők és nyertesek névsorával a 47-ik szá- mban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megjelölését (és napon belül okvetlenül juttassák el hozzáik, mert az elkésve érkező megjelöltek nevéit nincs módunk- ban közölni).

A 41-ik számban közölt rejtvények megjelölése:

- 1. Szórejtvény: **Fellegvár.** 2. Szórejtvény: **Szirena.** 3. Szórejtvény: **Függelék.** **Megjelöltek:** Fehérvári János, Tar- casy Erzsike, Fodor József, Kutnyánszky Géza, Bessenyei Gyula, Rákosi Mihály, Wieser Márton, Holló József, Hübsch István, Nagy Géza, Horváth Dénes, Szücs László, Tornay Jenő.

Jutalomkönyvet nyertek: **Fodor József (Vághnák)** és **Horváth Dénes (Hódmező- váshely).**

A 42-ik számban közölt rejtvények megjelölését a megjelők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

ADÁS-VÉTEL

Vennék kitlelésre 350—400 da- rarb bírkát vagy 30 darab riedő ná- vendékmárhat Dráva mellé, tavasz- legelőre is, megegyezés szerinti. Cim: **Lempel Ádám, Pépördpuszta, n. p. Vajszló, Baramya m.**

MINDEN UJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

